

BUTLLETI DEL PARTIT SOCIALISTA CATALÀ

ANY II Núm. 5

AGOST DEL 1943

REDACCIÓ:

Apartado 8620

MEXICO, D. F.

UNES QUANTES REFLEXIONS

EL PRIMER d'agost fou per als comunistes, durant molts anys, jornada de lluita internacional. Aquest any una part de les masses del P.S.U.C. va voler demostrar el seu heroisme i la seva valentia assaltant per sorpresa un nucli d'uguetistes catalans que esperaven reunir-se per a tractar problemes sindicals i econòmics de Catalunya. Després d'aquesta gesta — el resultat de la qual fou uns quants ferits — els braus almogàvers del P.S.U.C. i els seus caps dirigents Marqués i Molinero deuriem restar tan satisfets com si haguessin guanyat una gran batalla. Naturalment que no assoliren el seu propòsit de fer fracassar la reunió.

FA UNS QUANTS ANYS que Catalunya passava per una situació caòtica. A l'ombra de les contingències de la guerra i de les transformacions revolucionàries, gent incontrolada i delinqüents comuns es dedicaven a realitzar tota classe d'actes vandàlics. En aquells moments Joan Comorera — entre d'altres — s'enfrontava a la situació. Una de les seves frases: els valents de cantonada, feu llavors molt de soroll. Jo, en un pla modest, sense la teatralitat ni la resonància del líder del P.S.U.C., feia, en les meves marques, una política paral·lela.

Han passat uns anys. Comorera pronuncia discursos violents i fa articles insolents. Ja no parla contra feixistes ni incontrolats. Ara el seu verí va contra aquells elements exiliats que no volen seguir les seves consignes polítiques. No pot fer al·lusió als valents de cantonada perquè els té incrustats dintre la seva organització i li serveixen per a realitzar actes de terrorisme polític. Allà ell amb la seva actitud. Jo, avui, com ahir i com demà, seguiré actuant contra els pínors de torn, sigui quina sigui l'organització que els empari o se'n serveixi.

NO SE SI els dirigents del P.S.U.C. s'adonen de quin és el clima polític que existeix actualment. Al terror i al canibalisme polític s'enfronta una onada d'indignació que surt de tots els nuclis exiliats. Podria arribar un moment — si subsisteixen certs mètodes coactius — en què el terror i la indignació topessin violentament. Per si arriba aquest cas, que hom sàpiga la responsabilitat dels seus actes i les conseqüències que poden portar. Jo sols vull recordar que als qui portem anys d'actuació dintre el moviment obrer no se'ns fa canviar amb facilitat, i poden estar segurs els nostres enemics que passi el que passi seguirem el camí que ens hem assenyalat.

Joan GILABERT.

COSES IMPOSSIBLES

Una llàstima; decididament és una llàstima. Si Molière ens fos contemporani, si visqués avui, ja ens hauria donat temps ha una bona comèdia del tripijoc comunista. I els nostres mals, com que riuriem més, foren menors.

Sovint, com ara, m'escomet un fort desig de coses impossibles. Unes vegades faria les barrabassades més enormes per treure'm noranta anys del damunt i tenir-ne només vint en començar el 2000; i unes altres donaria tot el que em demanessin — i, tanmateix, què podria donar si ja seria mort? — per haver viscut en ple vuit-cents. Aquelles dolces minyones que, segons la brama, perdien l'esma escoltant un nocturn de Chopin o llegint la "Graziella" de Lamartine — que avui ens cauria dels dits a la tercera ratlla — m'haurien fet felig; i és que per dins dec ser un romàntic de set soles. Follies! Ho acabo de dir: coses impossibles. I aquesta d'ara, impossible i mig. Car jo voldria que Molière, a més de viure en els nostres dies, fos català, en lloc de francès. Us imagineu? El veuríem a l'Orfeó de tant en tant, i ja faria més de tres anys que el "libelu" (1), incansable revisionista dels nostres valors, l'hauria declarat trozquista, claudicant, venut i traïdor, títols amb què han estat afavorits, com sabeu, innombrables ciutadans, des del President Companys (2) fins al darrer i més obscur dels "expulsats".

Un Molière així, de vena satírica catalana — una de les més eficaçment satíriques del món — hauria fet la delícia de la gent — i ben segur que la pròpia — portant a l'escena les divertides ziga-zagues, enganyifes, facècies, línies, consignes i llaunes oratòries dels nostres inefables comunistes transplantats a Mèxic. Aquestes últimes nits, rellegint l'autor de "Les precioses ridícules" (hi ha una època de la vida en què cal rellegir: es fan grans descobertes i les desil·lusions, relativament, són poques), els personatges del llibre, altre que l'esmentat, perdien als meus ulls, sense que jo hi fes cap esforç, ans per contra rebellant-m'hi, llurs trets habituals i entraven, amb una naturalitat escruixidora, en la còrpora, en la fesomia, en l'aire dels líders psuquistes, d'aquells "líders nostres que pesaven com maons", segons una dita fa molt temps popular.

El líder màxim se m'apareixia, sobretot, i hi restava tenaçment, en la figura del "burgès gentilhome", propici com ningú als somnis de grandesa; i els turcs de carnaval, els músics i els dansarins que omplen els dos darrers actes d'aquesta obra eren el PSU sencer, capaç de donar, en conjunt, una impressió molt semblant de "astracanada" i de desori cerebral. Fetes les modificacions del cas, la comèdia de "monsieur" Jourdain podria convertir-se fàcilment, crec jo, en la comèdia del senyor Comorera i els seus seguidors. Serviria, almenys, la mateixa dosi de grotesc, ni més carregada ni més fluixa; i algunes frases del diàleg ni s'haurien de tocar.

Joestic en desacord amb els meus companys de Partit — un desacord que, tanmateix, no m'estimula a cap treball escissionista — quan els sento parlar seriósment del PSU. La guerra i l'expatriament ens han fet perdre el sentit de l'humor i anem pel món amb una cara que esgarrifa. Si no fos així veuríem al primer cop d'ull que el tret dominant dels nostres amables adversaris és la comicitat. Repasseu, si no, la paperassa lineal publicada del 39 ençà. Si us vaga de fer-ho, descobrireu, com he descobert jo, que els autors d'aquesta literatura tenen ben poca cosa de temibles: són, a tot estirar, uns tranquils de bona mena; i si avui diuen blanc i demà diuen negre, és sense cap malícia, només per ganes de riure i fer taralla.

La paperassa que dic, resum de quatre anys d'actuació a l'exili, explica com no ho podria fer ningú l'actual descrèdit, immens, del partit que, amb una tàctica més neta i més intel·ligent, hauria aplegat de segur la gran majoria dels treballadors catalans. L'abús de la falòrnia té les seves falles, com qualsevol altre abús. I el precepte fonamental del PSU, herència dels jesuïtes i de Napoleó, no és tampoc infal-

(Segueix a la pàgina 2)